No. 197. 1835.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 20 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Parijs. — Heden in den namiddag is Z. M. de Koning, benevens H. K. H. Prinses *Albert* onze vesting langs gepasseerd, van 's Hage zich naar Tilburg begevende. Hoogstdezelven werden aan de barrière van dezer vesting opgewacht en begroet door onzen opperbevelhebber den generaal baron *Chassé*, en den Ed. Achtb. Heer *De Rey*, burgemeester dezer stad.

De belgische afgevaardigden hebben in hunne zitting van gisteren zich met de verdere behandeling van de wet op het hooger onderwijs bezig gehouden.

— Vorst *Leopold* bevindt zich steeds te Ostende en schijnt in het verblijf en de aangelegde feesten aldaar veel genoegen te vinden; onder anderen zou hij thans per stoomboot een plaisiertogt naar Duinkerken maken.

— Eergisteren is door Brussel gekomen de hertog *van Saxen-Meiningen*, van Engeland zich naar Duitschland terug begevende.

— Te Antwerpen waren heden (18 *Augustus*) gebotteerd: Belg. 99¾; Oi-Metall. 102¾; Sp. Perpet. 35⅛, ⅜; Cortes 52¾, ½; Id. Coupons 20; Uitgest. 15⅝, ½; Nap. renten 91¾; Sicil. 93; Rom. L. 99¾; Id. te Antw. 97; Braz. 8⅛.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Augustus.

De voorgedragen wet op de drukpers geeft aan de onafhankelijke dagbladen nog altijd ruime stof tot bedenkingen. Men wil dat de commissie der kamer van afgevaardigden, die met het voorloopig onderzoek is belast, onderscheidene bepalingen heeft gewijzigd, en onder anderen dat getal der misdrijven, die als aanslagen tegen de veiligheid van den staat zouden worden beschouwd, zeer heeft beperkt. Eenige der ministers moeten gisteren met de commissie eene conferentie hebben gehad, welke tot eene zeer ernstige discussie aanleiding zou hebben gegeven.

Bij de beraadslaging over het ontwerp van wet, de regtspleging voor de hoven van assisen betreffende, moet de minister van justitie, *Persil*, zich hebben laten ontvallen, dat het gouvernement zich getrouw aan het charter hield, en voorzeker daarvan niet dan in de uiterste noodzakelijkheid zoude afwijken. De oppositie-bladen meenen in dit onvoorzigtig gezegde het bewijs te vinden, dat het tegenwoordig bestuur, even als het ministerie *Polignac*, zich in zekere omstandigheden niet door het charter gebonden zoude rekenen.

De Oostenrijksche gezant heeft gisteren eene bijzondere audientie bij den koning gehad.

— De Spaansche minister van finantien, de heer *Mendizabal*, is voor een paar dagen van Londen alhier aangekomen, en heeft heden zijne reis naar Madrid voortgezet.

— Het gouvernement heeft van Bayonne eene telegrafische depeche ontvangen, van den 14den dezer, volgens welke er te Sarragossa op nieuw ernstige onlusten waren uitgebroken.

Te Barcelona schijnt de rust voor het oogenblik hersteld. Intusschen blijkt het uit nadere berigten over Perpignan ontvangen, dat behalven eenige kloosters, ook andere openbare en bijzondere gebouwen aldaar werden verwoest. Het schijnt dat het volk zich door het vooroordeel heeft laten wegslepen, dat de vorderingen in de werktuigkunde voor de arbeidende klasse hoogst nadeelig waren; immers onderscheidene fabrieken, en onder deze eene van stoomwerktuigen, zijn door de menigte tot den grond toe afgebrand en omvergehaald. Hetzelfde lot is aan de bureaux van het gouvernement te beurt gevallen. De municipale raad, die zich tot eene provisionele junta vormde, heeft onderscheidene proclamatien uitgevaardigd, waarbij de bevolking tot rust werd vermaand. Men vindt daarin onder anderen de verzekering, dat de genoemde junta het gezag, dat zij door het algemeen vertrouwen verkreeg, niet eerder in andere handen zal overgeven, dan nadat de koningin-regentes aan de billijke klagten gehoor zal hebben gegeven. Waarschijnlijk om aan de beethoofden eenige afleiding te geven, heeft men begonnen vrijwilligers aan te werven, die de Karlistische benden zouden gaan bestrijden.

De generaal *Llander* heeft niet alleen zijn ontslag gevraagd, maar daarenboven met zijne familie op Fransch grondgebied eene schuilplaats gezocht.

— De Madrilsche dagbladen van den 9den vermelden hoofdzakelijk, dat ook in de hoofdstad, in den avond van den 7den eene poging werd gedaan, om de rust te verstoren. In verschillende wijken deed zich de kreet: *Leve de Constitutie?* hooren; de gewapende magt was al spoedig op de been, en de zaak had geen verder gevolg.

— Op den 27sten der vorige maand is ook de bevolking van Cadix in beweging geraakt, en heeft men daar het opgenaande lied van *Riego* en andere gezangen aangeheven. De plaatselijke autoriteiten, die zulks in den beginne wilden verhinderen, werden beledigd en mishandeld, doch toen men de menigte vervolgens ongestoord haren gang liet gaan, heeft zulks geene verdere gevolgen gehad, en eindigde de oploop daarmede, dat men het beeldwerk der jonge koningin, onder de kreet van *Leve de vrijheid!* door de straten ronddroeg.

De generaal *Latre*, die tot nu toe het reserve-leger kommandeerde, is tot kapitein-generaal van Nieuw-Kastilien benoemd, terwijl de generaal *Mans* in Katalonien *Llander* zou vervangen.

Men verzekert thans, en de *Gazette de France* bevestigt zulks, dat de zending van den Engelschen consul te Bayonne, daar het hoofdkwartier van don *Carlos*, haar doel heeft gemist, daar deze vorst ten stelligsten zoude verklaard hebben, dat hij alle vreemdelingen, die hem gewapend in handen vielen, van welken rang ook, dadelijk zoude laten fusilleren.

(Heden, uitboofde van den Zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den Augustus.

Een Koninklijk Besluit van den 10den Augustus 1835 (uitmakende het Staatsblad N°. 24) houdt wijziging van dat van den 4den Mei 1826, omtrent de ambtsverrigtingen bij art. 87 van het Burgerlijk Wetboek aan de *préposés à l'inscription maritime* opgedragen. Bij dit besluit wordt alzoo 1° bepaald, met wijziging van bovengemeld besluit van den 4den Mei 1826, dat de akten van geboorte, overlijden op zeereizen uitgezonderd, welke aan boord van 's Rijks schepen of vaartuigen zijn opgemaakt, voor het vervolg, ten dezen Departement van Marine zullen worden gezonden, ten einde daarmede te handelen overeenkomstig de voorschriften van het Burgerlijk Wetboek; en 2° verklaard, dat de bewijzen van geboorte en van overlijden aan boord van Zr. Ms. oorlogschepen hebbende plaats gehad, sedert den 1sten December 1813, tot en met den dag der invoering van het bepaalde bij dit nieuwe besluit van 10 Augustus (waarvan het Staatsblad is uitgegeven den 14den Augustus), welk dienvolgens den 3den September aanstaande executoir is) zoowel in Europa, als in Oost- en West-Indien, bij voortduring, door het Departement van Marine zullen worden gegeven en als geldig zullen moeten worden aangenomen. Het in bovengemeld besluit aangehaalde 87ste artikel van het Burgerlijke Wetboek is van den navolgenden inhoud:

„Art. 87. In de eerste haven, alwaar het schip zal binnen vallen, hetzij ten anker, hetzij voor welke andere oorzaak ook dan die van deszelfs ontlakeling, zijn de beambten van het bestuur der manne, hetzij kapitein, stuurman of schipper, die akten van overlijden hebben opgemaakt, gehouden daarvan twee expeditien, overeenkomstig art. 60 over te leggen.

„Bij de aankomst van het schip in de haven alwaar het ontlakeld wordt, zal de rol der scheepelingen op het bureau van den beambte der maritime inschrijving (*préposé à l'inscription maritime*) worden overgelegd; bij zal eene expeditie van de akte van overlijden, door hem onderteekend, aan den ambtenaar van den burgerlijken stand moeten overleggen, met opgave van de woonplaats van den overleden persoon; van deze expeditie zal onverwijld inschrijving en register gedaan worden."

— Uit 's Hage schrijft men van gisteren:

„Z. M. de Koning, benevens HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, zijn heden morgen naar het legerverblijf, om zich van daar, zoo als vroeger gemeld is, naar het Leo te begeven. Naar dit Koninklijk lustslot zijn heden morgen vertrokken H. M. de Koningin en het dochtertje van HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert*. Overmorgen begeven Z. M., Z. K. H. de Prins van *Oranje*, vergezeld van Hoogstdezelfs twee oudste zonen, en HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, zich te water naar het Leo, alwaar door het Koninklijk Gezelschap hengelen zal worden gevierd. Reeds worden er in deze residentie

wel in het bijzonder in het Haagsche Bosch, eenige toebereidselen gemaakt tot viering van dien dag."

— Sedert een' geruimen tijd worden in onderscheidene steden des Rijks, als Amsterdam, Rotterdam, Haarlem, en andere, de openbare uurwerken niet naar den waren, of zonnetijd, geregeld, maar, even als in de voornaamste plaatsen van Europa, naar den middelbaren tijd. Dit voorbeeld is in andere steden des lands niet nagevolgd, en zulks heeft aanleiding gegeven, ter zake van het verschil, hetwelk noodwendig uit deze onderscheidene regeling moest geboren worden, tot ongelegenheden voor de aankomst van postwagens en volksschuiten. Dit heeft ten gevolge gehad, dat, na een opzettelijk onderzoek bij de eerste klasse van het Instituut, heeren gedeputeerde Staten in de provincien verzocht zijn geworden, om vooreerst in de voornaamste steden des Rijks, de openbare klokken niet meer naar den zonnewijzer, maar voortaan naar den middelbaren tijd te doen stellen.

— Uit Amsterdam schrijft men, van den 17 dezer: » Hare Majesteit de Koningin heeft wel gelieven aan te nemen de opdracht van het gegraveerde afbeeldsel van Z. M. den Koning, door den heer *Taurel*, directeur in de graveerkunst aan de Koninklijke akademie van beeldende kunsten aldaar, naar de schilderij van den heer *J. W. Pieneman*, en heeft H. M. aan den heer *Taurel*, door haren secretaris, bij eene verpligtende missive, een' kostbaren ring met diamanten, als een bewijs van Hoogstderzelver welgevallen wegens het aangebodene, vereerd."

— Men schrijft uit Zeeland van den 16den dezer:

» Het metselwerk voor de bomvrije lokalen van het op te rigten fort te Breskens, waarvan gisteren aldaar de openbare aanbesteding heeft plaats gehad, is aangenomen door den heer *C. Hartog*, van Sliedrecht, voor eene som van *f* 317,500; op morgen maandag zal dezelfde aanbesteding te Ellewoutsdijk, voor de aldaar op te bouwen sterkte plaats hebben; de uitvoering dier belangrijke werken verspreiden welvaart en bedrijvigheid in die kleine plaatsen, welke nog dagelijks toe nemen, alzoo het getal ambachts-lieden voor het metselwerk benoodigd, aanzienlijk moet vermeerderen.

» Ook vernemt men met genoegen, dat er te Vlissingen een Droogdok zal worden daargesteld, en aldus de uitmuntende maritime etablissementen aldaar met eene inrigting zullen worden verrijkt, waaraan men sedert lang de behoefte gevoelde, en welke inrigting een zeer gunstig vooruitzigt voor de inwoners dier stad oplevert; daar men genoodzaakt was de schepen, welke inspectie en reparatie in het drooge dok moesten ondergaan, naar Hellevoet of het Nieuwediep te zenden. Moge deze tijding zich spoedig verwezenlijken en Vlissinga's ingezetenen zich in dit nieuw bewijs van belangstelling des besturens in de welvaart der burgerij, verheugen."

— Het *Journal de la Haye* houdt het volgende in: » Verschillende dagbladen laten zich, sedert eenigen tijd, uit over het deel, hetwelk de Nederlandsche regering aan de bijeenkomst van Kalisch nemen zal, en spreken, uit hunne bijzondere briefwisselingen, van het aanstaand vertrek uit den Haag van dezen of genen hoogen persoon, ten einde deze aanzienlijke bijeenkomst bij te wonen. Daar wij reden hebben om te gelooven, dat de meeste dezer berigten voor het minst te voorbarig zijn, beschouwen wij het niet doelmatig dezelve, met de daarbij gevoegde redeneringen, over te nemen; maar daar het vroeger ook is gebeurd, dat aan ons stilzwijgen eene andere uitlegging is gegeven, dan daarmede bedoeld werd, hebben wij het raadzaam geoordeeld er, in deze weinige regelen, de ware reden van te doen kennen."

— Laatstl. Vrijdag 7 dezer is nabij Redruth, bij Exeter, de ketel eener stoommachine gesprongen, waardoor eene vreesselijke verwoesting werd te weeg gebragt. Op het tijdstip der losbarsting bevonden zich verscheiden personen in het gebouw der machine en werden dus naar alle rigtingen heengeslingerd. Een der ongelukkigen werd even als eene bom uit een mortier, omtrent 200 voet hoog in de lucht geworpen, waarna hij als een verminkt lijk ter aarde viel. Drie andere verloren oogenblikkelijk het leven, een overleed onder het naar huis dragen, en vijf andere, waarvan drie vermoedelijk niet in het leven zullen blijven, werden jammerlijk gekwetst en gebrand.

— Het van New-Orleans naar Liverpool bestemde schip *Walter Scott* is den 21sten junij ll. op de hoogte van Charlestou door den bliksem getroffen en in brand geraakt; het vuur niet te blusschen zijnde, begaf het scheepsvolk zich in de groote boot en landde te Norfolk. Het schip werd met de lading, bestaande in zoo 1700 balen katoen eene prooi der vlammen. De waarde der lading werdt op ongeveer 25,000 pond sterling begroot, welke gelukkiglijk te Liverpool verzekerd was.

— In een engelsch blad leest men het volgend welbedacht, doch door toeval ontdekt middel, om verboden hare goederen in te voeren: Passagiers zaturdag kwam een schip van Calais te London, onder andere goederen ook een kist speelgoed aan boord hebbende; een der douane-beambten zijne kinderen willende verblijden, verzocht den koopman aan wien de kist geconsigneerd was, dat hij hem een houten paard geven mogt. De koopman weigerde en vorderde op vrij hoogen toon van den beambte, dat hij het paard weder in de kist zonde leggen, 't geen deze deed. De beambte echter, nadat de koopman weggegaan was, weder een paard uit de kist gehaald hebbende, brak toevallig dit laatste, waardoor 12 paren fijne zijden fransche handschoenen voor den dag kwamen, die zeer netjes in het paard waren gevoegd vóór dat het beschilderd werd. Bij gedaan onderzoek bleek het, dat al het speelgoed dezelfde koopwaren verborgen hield: paarden, schapen, honden, enz., alles was met handschoenen gevuld; er werden op die wijze 178 douzijnen paren handschoenen, ter waarde van 2400 guldens gevonden; 12 kleine trommels hielden elk 12 paren. De geheele verzending was zoo net ingepakt en het speelgoed zoo goed gemaakt, dat zonder het genoemde toeval deze smokkelwijze nimmer ontdekt ware geworden.

— Een duitsch militair heeft in zijne waarnemingen omtrent de kavallerie, de volgende merkwaardige sprongen opgeteekend, door paarden volbragt. Gedurende het bloedbad te Kairo in het jaar 1811 sprong *Schahim-Beij* met zijn paard over eenen zes voet hoogen muur en naar beneden in eenen 30 voet diepen afgrond. Het paard bleef dood op de plek, doch dezelfs berijder was onbeseerd. — De grootste sprong, die immer in Frankrijk is gemaakt, was die, welken de aanvoerder van *Napoleons* mammelukken-garde volbragt, die over eene gracht van twintig voet breedte sprong. — Te Athene stonden de 7000 krijgsknechten van lord *Cochrane* in eene reeks vierkante schansen, die door 7 voet breedte en 4 voet diepe grachten waren gedekt, en evenwel joegen 1000 Turksche Delhis, waaruit het aanvallende Turksche korps bestond, in eenen ren over de grachten der verschansing heen, en hieuwen, in weerwil van de bajonnetten der verdedigers, in weinige oogenblikken 3000 soldaten neder. — Bij Kouli-Kalefftscha was het front der Russische armee niet alleen door bpomen en struiken, maar ook door eene berghoof beschut, over welke geene Europesche ruiterij het hadde gewaagd heen te springen. Ondanks het vuur uit 30 kanonnen en 8000 geweren vlogen 3000 ongedisciplineerde Turksche lanciers in vollen galop over den afgrond, bemagtigden het geschut, drongen in twee quarrés het legerkamp binnen, en hieuwen 4000 Russen neder, die, zonder om lijfgenade te vragen, omkwamen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den Augustus.

Uit Holland is alhier aangekomen de koninklijke Nederlandsche staatsminister baron *Fagel*.

— Z. M. de Koning van Wurtemberg, benevens HH. KK. HH. de Prinsessen *Marie* en *Sophie*, zijn op hunne terugreis van Scheveningen, den 10den te Mannheim aangekomen; Hoogstdezelve zouden den 12den hunne reis naar Stuttgardt voortzetten.

— De *Rhijn-und-Moselzeitung* schrijft van den Rhijnkant onder dagteekening van 10 Augustus: Bij gelegenheid van de handeling over de tolaansluiting hebben sommige redenaars in de Badensche kamer zich over de priviligien uitgelaten, welke de vrijhaven van Keulen bezit, en er op aandrongen dat Baden daartegen optreden mogt. In Pruissen bestaat geen molopelie-stelsel; alle steden hebben dezelfde regten; alle verheugen zich in dezelfde voorzorg en liefde der regering. De geringe voorregten welke Keulen boven de overige vrijhavens heeft, dagteekenen van voor het bestaan der latere havens. Overigens kan op goede gronden verzekerd worden, dat alle vrijhavenplaatsen aan den Rhijn, zoogals zulks in den aard der zaak ook ligt, aan eenen en denzelfden regel en behandeling onderworpen zijn; hetgeen tot heden ter oorzake der voortdurende onderhandelingen met Baden en Nassau niet geschieden kon."

— Onlangs heeft het voortzittend kanton Bern aan de Wurtembergsche regering eene nota ingediend, waarin de wensch te kennen gegeven werd, dat, bij den aanstaanden afloop van het tusschen Wurtemberg en het Eedgenootschap gesloten handelsverdrag, de regering van dat land, niettegenstaande hare toetreding tot de groote Duitsche tolvereeniging, eene nieuwe, naar de thans bestaande omstandigheden gewijzigde overeenkomst tot bevordering der wederzijdsche handelsbelangen zou willen sluiten. In de afgeloopene maand julij is daarop, volgens de *Zürcher Zeitung*, een antwoord van den kant van Wurtemberg ingekomen, houdende, dat, in de voorondersteling dat het Eedgenootschap, na den afloop van het met Wurtemberg gesloten handelsverdrag, wellijt geneigd zou zijn om met de Duitsche tolvereeniging eene overeenkomst wegens de handelsbetrekkingen te sluiten, bij de jongste onderhandelingen, in Berlijn door de aan Zwitserland grenzende staten die zaak ter sprake was gebragt, en dat de regeringen van Wurtemberg, Beijeren en Baden niet alleen gemagtigd waren geworden om dienaangaande met het Eedgenootschap in onderhandeling te treden, maar dat men zich ook reeds verstaan had omtrent de voordeelen, welke aan het Eedgenootschap toegestaan zouden kunnen worden.

In de *Augsburgsche Zeitung* vindt men uit Zurich het volgend schrijven van den 9den Augustus: Twee vraagstukken die uit hunnen aard geschikt zijn de hartstogten der partijen op nieuw in beweging te brengen, werden door den landdag in dezelfs jongste zittingen behandeld, namelijk het voorstel voor de overname door het eedgenootschap van de het kanton Schwytz, ten gevolge der bezetting in 1833, opgelegde kosten, en ten anderen de Neuenburgsche aangelegenheden. Ofschoon eenige staten alles in 't werk stelden om de Schwyzer's hun misnoegen te doen gevoelen, kwam echter het door de meerderheid genomen besluit tot stand, om het voornoemde kanton voor drievierde deelen van de bezettingskosten te ontslaan en deze op het eedgenootschap over te brengen. Heviger ging het toe bij de behandeling der Neuenburger aangelegenheden, die, gelijk immer, hier vooral eene koele bedaarde naar de grondslagen des staatsregts bestuurde behandeling gevorderd hadden. Geheel ongepast werd eene in beleedigende uitdrukkingen opgemaakte petitie eens woelzieken scheurmakers als brandstof in de beraadslaging geworpen en boeide de aandacht meer, dan de gewigtige staatkundige stagen die ter sprake kwamen. Ten laatste werd besloten dit verzoekschrift der voorzittend kanton, ter aanbeveling aan de Neuenburgsche regering in handen te stellen. Natuurlijk is zulks zonder gevolg gebleven. De sympathie echter voor woelzieke menschen en eene in onze dagen algemeen verbreidde verkeerde philantrophische gezindheid, die in de afdrukels steeds volgeetinde liedes wil zien, vereenigden zich om dezen uitslag daar te stellen, in plaats dat er eenvoudig omtrent deze, aan de zitting vreemde zaken tot de orde van den dag werd overgegaan. Het besluit van den vorigen landdag Neuenburg het te dulden zich ten aanzien van het eedgenootschap alleen als kanton aan te merken werd met 12 stemmen vernieuwd. Te vergeefs drong Zurich met reden er op aan, dat alle staten zich slechts van den titel kanton of staat zouden bedienen. Zulk een besluit zou onder anderen Bern hebben getroffen, dat zich tegenwoordig nog republiek durft noemen, terwijl Neuenburg de benaming van vorstendom zou moeten vaarwel zeggen. Het verlangen van Neuenburg om de bijgevoegde bepalingen en vermeerdering der constitutie de eedgenootschappelijke bekrachtiging te geven telt 11 stemmen en de stad Bazel; dus heeft de meerderheid nog nog niet. Bern, Thurgau en Glarus hebben echter voor zich het protocol open gehouden, van welke er ligt een zal toevreden er de meerderheid aanbevingen kan. Wel intusschen weerlegde van wege Neuenburg gedane verklaring, dat de landdag de onregtmatige standvoorn der gewapenderhand beschouwde, door eene gemotiveerde voorstel tot de orde van den dag met 16½ stemmen gegeven 5½ stemmen verklaarden zich voor het eenvoudig overgaan tot de orde van den dag.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Uit *Berlijn* berigt men, dat aldaar op het Observatorium de komeet van ENCKE gezien is. Deze komeet is reeds meermalen, onder anderen in 1819 en 1828, waargenomen, als behoorende zij den bijzonder korten omloopstijd van nagenoeg 1200 dagen. — Op den 3 Augustus is te *Baden* nabij *Weenen* overleden, de veteraan der Duitsche bolken muzijkcomponisten, WANZURA, bekend. Hij was eene halve eeuw kapelmeester in den Leopoldstadter Schauwburg. Een Duitsch Dagblad zegt van hem: „Hij was de waardige vertegenwoordiger der volkseigendommelijke muzijk, waarin zich het gemoedelijke van het Oostenrijksche karakter eenvoudig en naar waarheid uitdrukte. Zijne compositiën, welke den stempel der Phantasie en van het echt-humoristische dragen, zonder eenigegemeenheid, zijn in het volk overgegaan. Zijne *Schwestern von Prag*, *Neue Sonntagskind*, *lustige Beilager*, en vooral de muzijk bij *Raimunds* geestige tooververtelling zullen zijn aandenken nog lang in wezen doen blijven." — Men leest in de dagbladen uit *Berlijn*, dat de Policie-Raad MERKER en Lord STANHOPE een geschrift zullen uitgeven, waarin bewezen zal worden, dat KASPER HAUSER een bedrieger is geweest. Het is bekend, dat Lord STANHOPE vroeger de groote begunstiger van HAUSER geweest is.

ENGELAND. — Omtrent de vijfde jaarlijksche bijeenkomst der Britsche Vereeniging ter bevordering van Wetenschap, die de vorige week te *Dublin* gehouden, loopen de tot ons gekomene berigten tot Woensdag den 12den. Volgens die berigten, waarin tot hiertoe geene melding wordt gevonden van belangrijke voorgedragen, die dezelve bijzonderen, is overigens de toevloed van nieuwe leden, die dit lidmaatschap blijkbaar allen verlangden, om aan deze bijeenkomst deel te hebben, zoo groot geweest, dat men een drie- à vierhonderd-tal heeft moeten afwijzen. Onder de toegelatenen vond men lieden van allerlei kleur, Protestantsche en Roomsch-Katholijke Geestelijken en van de Dissenters, alles naar het schijnt, zich vermengende in de kalmte, welke zij hier vrij van alle twisterijen, op dit afzijdige grondgebied der wetenschap genoten. Toen zich de beroemde dichter en schrijver MOORE als kandidaat tot het lidmaatschap had aangemeld, was de Voorzitter der Commissie, belast met het onderzoeken der regt in zijnen naam, die van MOORE, opgestaan, en had voorgesteld, dezen kandidaat zonder gewone formaliteiten en toelage aan te nemen, 't geen onder eenparig handgeklap geschied is. De onderscheidene afdeelingen hebben de navolgende Voorzitters en Secretarissen benoemd. Afdeeling A. der Wis- en Natuurkunde: D. ROBINSON, pres., T. BRISBANE en BAILY vicepres., Prof. HAMILTON en Prof. WHEATSTONE secr. Afd. B. der Schei- en Delfstofkunde: THOMSON pres., DALTON en BAKER vicepres., JOHNSON en ATTHILL secr. Afd. C. der Plantkunde en Dierkunde: Prof. HENSLOW pres., Prof. SEDGWICK en MURCHISON vicepres., de Kapitein PORTLOCK en TORRIE secr. Afd. D. der Dier- en Kruidkunde: Prof. HENSLOW pres., DALTON en GRAHAM vicepres., LITTON en CURTIS secr. Afd. E. der Ontleed- en Geneeskunde: ROGET pres., COLLIS en CRAMPTON vicepres., HART en HARBACK secr., Afd. F. der Staatshuishoudkunde: Prof. BABBAGE pres., CLELAND en E. G. STANLEY vicepres., DALNEWATER en Prof. LONGFIELD secr. Deze afdeelingen hebben hare Vergaderingen, elke afzonderlijk, in verschillende zalen en gebouwen gehouden. Onder de menigvuldige verhandelingen, welke er gedaan zijn, en waarvan wij het minder belangrijk oordeelen, de onderwerpen mede te deelen, las in de eerste afdeeling de bekende Noord-poolreiziger, den Kapitein JOHN ROSS, er eene voor over den oorsprong van het noorder-licht, waarover hij zeide 25 jaren te hebben nagedacht. Opgemerkt hebbende, dat het noorder-licht zich veeltijds vertoonde tusschen twee, niet zeer ver van elkander verwijderde voorwerpen, als twee schepen, of een schip en een ijsberg, zoo besloot hij daaruit, dat dit lichtverschijnsel niet, zoo als WOLLASTON meende, op eene zeer aanmerkelijke hoogte in de lucht plaats had. Hij geloofde, dat hetzelve werd voortgebragt door de stralen der zon, welke op de ijsvelden, ijsbergen en ijsschotsen rondom de pool schietende, door zeer dunne wolkjes in den dampkring worden teruggekaatst. 1) Nog is onze aandacht gevallen op het onderwerp eener verhandeling van den Heer VV. R. GALE, *on the Social Statistics of the Netherlands*, waarvan in de Afdeeling der Staatshuishoudkunde dat gedeelte is voorgelezen, 't welk betrekking heeft tot de Statistiek der Misdaden en der Gevangenissen. Wij vernemen, dat deze voorlezing tot eene uitvoerige en belangrijke woordenwisseling onder de leden heeft aanleiding gegeven. De eerste algemeene vergadering van al de Afdeelingen heeft in den avond van Maandag den 10 plaats gehad. Dezelve werd door meer dan 2000 personen bijgewoond en de redevoering, ten doel hebbende, den staat en den invloed der Britsche Vereeniging te ontvouwen, is bij die gelegenheid gedaan door Prof. HAMILTON. Over den afloop der bijeenkomst verwachten wij nadere berigten.

FRANKRIJK. — Het blijkt, dat thans ook te *Straatsburg*, even als te *Mentz*, in het volgende jaar het eeuwfeest van de uitvinding der Boekdrukkunst zal gevierd worden. Beide steden maken aanspraak op de eer der uitvinding, en zullen elkander over en weder, op hare feestvieringen, deputatiën zenden.

1) Een geheel ander gevoelen daaromtrent is onlangs in ons Blad onder het Letterkundig Nieuws medegedeeld.

BOEKBESCHOUWINGEN.

GESCHIEDENIS VAN HET NEDERLANDSCHE ZEEWEZEN, door Mr. J. C. DE JONGE, Archivarius van het Rijk. Tweede Deel, Eerste Stuk. Van den Munsterschen Vrede tot den tweeden Engelschen Oorlog. In 's Gravenhage en te Amsterdam, bij de Gebroeders VAN CLEEF. 1835. VIII en 366 bladz. Prijs . . . ƒ 3,40.

Bij de verschijning van het eerste Deel dezes belangrijken werks, hebben wij deszelfs aanleg en waarde, voor zoo veel het beslek van dit Dagblad gedoogde, doen kennen: wij kunnen dus thans, en nu het eerste Deel in zoo velen handen is, volstaan met onze verwachting te kennen te geven, dat dit eerste stuk van het tweede deel nog meer *algemeen* behagen zal, dan het eerste deel. Daar toch moest de schrijver noodzakelijk in vele oudheid- scheepsbouw- en krijgskundige bijzonderheden treden, welke voor het grpos der lezers minder belangrijk en behagelijk waren, maar waardoor het werk eene hooge wetenschappelijke waarde erlangt. Thans kan de schrijver meer op de belangstelling van allerlei lezers hopen: want hij treedt met hen in een tijdperk binnen, rijk aan groote daden, in » uitstekende mannen overvloedig, en dat te regt voor het duisterrijkste » der geheele geschiedenis van het Nederlandsche Zeewezen worde gehouden." Dit tijdperk loopt van den Munsterschen vrede tot aan den Pyreneschen vrede het tweede deel zal uitmaken, waarvan het eerste stuk, hetwelk wij thans voor ons hebben, den eersten Engelschen oorlog (1652—1654) en de krijgsbedrijven op de kusten van Portugal, in de Middellandsche Zee en in het Noorden (1654—1664) behandelt. Onder de Bijlagen, waarmede ook dit stuk verrijkt is, is vooral belangrijk een tot hiertoe onuitgegeven brief van *Tromp* aan de Nederlandsche Gezanten in Engeland over de beruchte ontmoeting van dien Admiraal met *Blake*, welke gebeurtenis in het werk zoo naauwkeurig en onpartijdig mogelijk wordt uiteengezet. Als een toegift wordt den Lezer, aan het einde van dit stuk, [illegible] aangeboden eener verklaring nopens de gebreken en behoeften der vloot in 1653, onderteekend door vijf onzer meest beroemde zeehelden, *M. H. Tromp*, *Johan Evertsen*, *Witte Corneliszoon de With*, *M. A de Ruijter* en *Pieter Floriszoon*. De grondigheid van onderzoek, geleidelijke en duidelijke ontwikkeling der daadzaken, en zuiverheid van stijl, den Heer *de Jonge* eigen, verloochenen zich ook niet in dit gedeelte zijns werks.

Eene Voorlezing voor het verschil tusschen DOODE NATUURKRACHTEN, LEVENSKRACHTEN EN ZIEL, uitgesproken in het physisch gezelschap te Utrecht, door J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK, Hoogleeraar in de Geneeskunde aldaar. Te Utrecht, bij C. VAN DER POST Jr. 1835. VIII en 53 bl. Pr. ƒ 0,80.

Dit kleine geschrift, eene eenvoudige voorlezing in een physisch gezelschap, mogten wij niet onaangemerkt laten. Het toont, ons zoo [illegible] hondig in onze tijden van vastnijmige oppervlakkigheid en verwerping van alles, wat vroegere geslachten gehoud hadden, zoo geacht wat, dat wij niet mogten vernemen, dat het aan velen ter [illegible] en ter overdenking [illegible] sche en Fransche physiologen het gewigtigste vraagstuk der menschheid, het bestaan der ziel wordt beantwoord en het Materialismus [illegible] in hand-

hoeken voor de studerende jeugd wordt voortgeplant, gaf den schrijver aanleiding tot deze Voorlezing. Hij trachtte daarin het ongegronde aan te toonen der stelling van vele hedendaagsche Natuuronderzoekers, volgens welke levenskrachten en doode natuurkrachten slechts wijzigingen eener grondkracht, en hetgeen wij ziel noemen slechts eene gewijzigde levenskracht zijn zouden, zoodat, volgens deze stelling, dezelfde kracht, welke in de maag de spijs verteert, in de hersenen denkt, en het zamenstel van den mensch als niets anders te beschouwen is, dan als eene Galvanische kolom, welke door den dood gesloopt wordt. Wij hopen dat deze opgave van het onderwerp, 't welk in het naauwste verband staat met onze allergewigtigste belangen, voldoende zal zijn, om velen aan te sporen, zich deze Voorlezing aan te schaffen. In bijzonderheden omtrent de wijze van behandeling kunnen wij niet treden, daar in de Voorlezing zelve slechts hoofdpunten hebben kunnen aangeroerd worden. De stijl is vloeijend, de voordragt duidelijk, ook voor hen die niet diep in het onderzoek der natuur zijn ingedrongen. Eenige belangrijke aanteekeningen zijn achteraan gevoegd. Ook hetgeen Prof. *Schroeder van der Kolk* aanleiding heeft gegeven, om deze Voorlezing in druk uit te geven, mogen wij niet verzwijgen. Den volgenden dag, namelijk, nadat dezelve gedaan was, ontving hij van zijne Leerlingen het verzoek, om haar in 't licht te geven. Aan hen is zij dan nu ook opgedragen. Het is moeijelijk te beslissen, wien dit verzoek meer tot eer verstrekt, den Leermeester of den Leerlingen.

LETTERKUNDE DER NEGENTIENDE EEUW.

DUITSCHLAND: door O. L. B. WOLFF. L. L. D. *Hoogleeraar in de nieuwere Letterkunde aan de Universiteit te Jena.*

(*Vervolg van No. 194.*)

DICHTERS EN ANDERE LETTERKUNDIGEN.

W. MÜLLER.

WILHELM MÜLLER, de dichter der hedendaagsche Grieken — in den bloeijens levens, tot smart van zijne vrienden, weggemaaid; een man, die in zijne zuiverheid van hart en zijne zachtheid van gemoed, als een onschuldig kind bemind werd, kan aangemerkt worden als een schakel tusschen Duitschland, Griekenland en Engeland. Hij werd geboren te Dessau, op den 7 October 1795, studeerde in de letterkunde en geschiedenis te Berlijn, en diende vervolgens als vrijwilliger in het Pruissische leger gedurende den oorlog tegen NAPOLEON. Toen de oorlog geëindigd was, keerde hij in zijne stadt terug, en werd achtervolgens aangesteld tot onderwijzer aan het college van zijne geboorteplaats, en bibliothecaris van den hertog van Dessau. Eene ongesteldheid van het hart maakte den 1 October 1827 een einde aan zijn leven. Hij was een man van groote geleerdheid, en een onzer levendigste en gelukkigste lierdichters, en zijne minneliederen, welke veele sterke gelijkenis hebben met verzen van den *Kerkuille*, de oude Fransche molenaar OLIVIER BASSELIN, hunderwaard door hem en zijn gezongen. Al een dichtwerk onderscheidt zich door eene zeldzame hartelijkheid en opregt gevoel, vrolijke tafereelen uit het leven, eene rijke en magtige fantasij, en de edelste zucht voor alles wat regt en goed is, uitgedrukt in geestvolle en welluidende taal. De eerste bundel van zijne kleinere gedichten zag het licht onder den titel van *Gedicht eines reisenden Waldhornisten*; bij bestaat uit minnezangen en drinkliederen, welke om derzelver nieuwheid, goed werden en vaagen dan zijne Grieksche zangen, welke in losse blaadjes van 1821 tot 1824 uitgegeven werden, maakten eenen dieperen indruk; want nooit te voren was de zaak van de toen ongelukkige zonen van Hellas zoo vermogend en hartstogtelijk, en in zulk eene edele taal bepleit geworden. Onder dezelve is eene elegie op den dood van Lord Byron, welke (zoo beschuldigt een der beste voortbrengselen van de Duitsche muze zijn. MÜLLERS laatste werk heet *Lyrische Reisen und epigrammatische Spaziergänge*, welke eerste gedeelte zangen bevat, op zijne reizen geschreven, en die zoo vrij zijn als zijne vroegere gedichten; maar van eenen sterkeren hartstogt, en in het bijzonder, gemeld *Frieth*, is vol schoonheid en pathos. Het is de stem van eenen geest, die zijne welluidende en vermoeide klagt, vergeleid door het gekrakkel van zijne bemelsche lier, van onder de golven opzendt. Het is gegrond op eene volksoverlevering, dat de reus bleijende Vineta op de Pommersche kust, gehuld door de zee bedekt was, en alle zeventijds op zeer stille en heldere avonden, de visschers hane torens zien schreeuwen, en de klokken onder het water hooren luiden, en door het vogelgeluid met zulk een onverwinnelijk verlangen vervuld worden, dat zij nooit daarna zich konden onthouden van keer op keer naar die plaats te gaan, alwaar zij hetzelve voor het eerst hoorden.

Hij heeft ook echte romans geschreven, maar zij evenaren zijne (zangen niet), er straalt te veel germanierdheid, en een te groot gebrek aan waarschijnlijkheid in door. Dan zijn werk op Rome en desselfs inwoners, en zijne Inleiding tot Homerus zijn uitmuntend. Eene verzameling van Italiaansche volkszangen, welke hij begon, is voltooid en uitgegeven door den vervaardiger van deze schets, die den man even opregt beminde als hij den dichter bewonderde.

Getrouwd:

J. C. VERAART, Cz.

EN

C. J. VAN DER VEN.

Zoon, 16 Augustus 1835.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

Getrouwd:

J. A. DAVERVELDT,

EN

J. VERAART.

Zoon, 18 Augustus 1835.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

Te Zaandam, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.

*** Ter gelegenheid van Z. M. verjaardag, op aanstaanden Maandag, den 24sten dezer, zal er bij W. BLOM, op den Zandberg buiten de Gunniken-Poort *DANSPARTIJ* gehouden worden en het fraai Muzijk der 7de Afdeeling zich laten hooren, te beginnen des middags ten 5 *ure*.

UIT DE HAND TE HUUR OF TE KOOP,

tegen den 1sten October 1835.

Een gelegen *HUIS*, op den hoek van de Bronwerjerstraat neven het Valkenberg, hebbende beneden vier op nieuw gemeubileerde Kamers, met Kookkeuken, ruimen Kelder, Mangelplaats, Stalling voor 2 paarden en remiesen, een uitgestrekte BLOEM- en GROENTE-HOF, beplant met vele Fruitboomen, Pomp en Regenbak en verscheidene Boven-Kamers, ruime Zolders, enz.

166ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

De Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, alleen gekwalificeerde Collectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te Breda, heeft ten Kantore van BROESE & COMP. verkrijgbaar gesteld: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Koop* en *Huur* volgens onderstaande *Prijs-Courant*.

EERSTE KLASSE.

Waarvan de trekking begint op Maandag, den 14. *September* 1835.

TE 'S HAGE.

	HUUR. voor de Eerste klasse.	KOOP. voor alle klassen.
Heel Lot	*f* 4,00.	*f* 69,00.
Half Lot	- 2,00.	- 34,50.
Vijfde Lot	- 0,80.	- 13,80.
Tiende Lot	- 0,40.	- 6,90.
Twint. Lot	- 0,20.	- 3,45.

TE VENTE,

chez BROESE & COMP., à Breda:

1. CHEMINS DE FER.

DESCRIPTION DES LOCOMOTIVES, STEPHENSON, employé sur les Chemins de Fer en Angleterre, en France et sur celui de BRUXELLES à MALINES, précédée d'un aperçu historique sur les chemins, les rails, la vapeur et les machines à vapeur.

Un volume in-16, orné de six belles planches, représentant tout le mécanisme des locomotives. Prix: 80 cent.

2. LA MACHINE INFERNALE, histoire de l'attentat commis le 28 Juillet 1835, sur la personne de LOUIS PHILIPPE, Roi des Français, et des Princes ses enfans, avec le portrait des principaux personnages et de deux vues représentant la Machine Infernale au moment de l'explosion.

1e, 2e en 3e livraison, avec 2 pl. *f* —,75.

MODE DE PUBLICATION.

DE LA MACHINE INFERNALE.

La Machine Infernale paraîtra par livraisons d'une feuille (16 pages), format in-8, sur beau papier, et imprimée avec le plus grand soin.

Chaque livraison sera du prix de 15 Cents.

Chaque portrait complètera pour une livraison, les planches doubles pour deux livraisons.

Il paraîtra une livraison aussi souvent que la matière l'exigera.

Lorsque les débats seront ouverts devant la Cour des Pairs à Paris, on les reproduira chaque jour, d'une manière plus complète et d'après les textes officiels.

Veurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, den 18den Augustus.

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Laatste koers.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Laatste koers.
NEDERLAND. pCt.							
Werk. Schuld	2½ 54⅜			Dito 1838	5	103¼	103¼
dito dito	5 101⅜			Cert. dito 1837	5	99⅝	
Uitgestel. dito.				Cert. Lond.	5		
Kansbill. dito.	24½	24 5/16		Certif. Hamb.	5	—	
Amort. Synd.	4½ 93⅞	94	93⅞	Ins. in Assig.	6	69	
Dito dito	3½ 78½	78⅝		Certific. dito.	6	69⅝	
Schatkistbill.	4			POLEN.			
Hand.-Maats.	4½ 108½			Aand. L. fl. 300			
Nieuwe Ditd.	4½			PRUISSEN.			
FRANKRIJK.				Dito dito R. 50		105¼	
Inscr. Groothb.	3			Neg. L. 1830	4		
ENGELAND.				OOSTENRIJK.			
Dito p. 12 Ans	3			Aand. L. f 100			
SPANJE.				Dito dito 250			
Ptr. R. E. Ams.	5 36⅜	36⅝		Metaliq.	5	99⅝	
Dito f 1000.	5 22⅝	23	22⅝	Bank-Actien	5		
Fransche Uitg.	5 15½	15⅝	15½	Dito. L.	2½		
Cert. B. Lond.	5 33¼	33½	33¼	Obl. Goll. & C.	5		
Engelsch. Uitg.				Dito.	4		
PORTUGAL.				Cert. Stadsb.	2½		
Obl. te Lond.	5			Weeh. Bank.	3		
Dito dito	3			N. Weeh. Aand.	699		
NAPELS.				DENEMARKEN.			
Certific. L. & P.	5			Leen te Lond.	3		
Dito Parij. & C.	5 92½			BRAZILIEN.			
Leen. Lond. fl.	5			Dito Reisch.	5 85¼		
RUSSLAND.				Russ. Tz. Aand.			
Obl.	103⅞						